

Engin Çetinbağ
KADEHİ
BOŞALANLAR

♥
CAN

öyküler

Engin etinbađ
KADEHİ
BOŞALANLAR

TÜRK YAZARLARI

Yayına Hazırlayan: Faruk Duman
Dizgi: Serap Bertay
Düzeltili: Nurten Sönmezcan
Montaj: Mine Sarıkaya
Kapak Düzeni: Semih Özcan
Kapak Baskı: Çetin Ofset
İç Baskı: Özal Basımevi
Cilt: Eko Ofset

1. basım : 2004

Engin Çetinbağ
KADEHİ
BOŞALANLAR

ÖYKÜLER

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
<http://www.canyayinlari.com>
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Engin Çetinbağ, 1956'da İzmir'de doğdu. Öğrenim hayatının tümü aynı ilde geçti. 1981 yılında Ege Üniversitesi Makine Fakültesi Maden Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. 2002 yılına kadar yurdun çeşitli bölgelerinde yeraltı mühendisi olarak çalıştı. Halen mesleğini serbest olarak sürdürmektedir. 1980 yılından beri öykü yazıyor. Öyküleri Sanat Rehberi, Yazıt, Varlık ve Adam Öykü dergilerinde yayınlandı. 1983'te 'Kardelen'e Merhaba' adlı öykü dosyasıyla Akademi Kitabevi Öykü Özendirme Ödülü'nü, 2000 yılında 'Aşk Nerede?' adlı öyküsüyle Ömer Seyfettin Öykü Ödülü Birinciliğini ve 2001'de Adana Seyhan Belediyesi'nin düzenlediği Orhan Kemal Öykü Yarışması'nda 'Gayya', 'Sadece Bir Öykü, Bir Düş Yaşamak İstemiştim' ve 'Balık, Engin Denize Düştü' adlı öyküleriyle Özel Anlatım Dalı Ödülü'nü kazandı.

İÇİNDEKİLER

Köy Bitti	9
Sadece Bir Öykü, Bir Düş Yaşamak İstemiştim	19
Bahar Yeli Tenimi Sarsın	31
Bitirdik Geceyi	43
Gayya	51
Kadehi Boşalanlar	63
Düş İzi	71
Sanrı	79
Balık, Engin Denize Düştü	89

Köy Bitti

Ağaçsız bahçenin içinde durmuş, eve, evin önündeki sardunyaları sulayan karısına bakıyordu.

‘Ne boşuna bir uğraş. Artık bir anlamı yok, nasıl olsa hepsi suların altında kalacak.’

Terk edilen ev, avlunun ötesinde. Arkasını sığ, geniş dereye dönmüş. Pencereleeri, kapısı sım-sıkı kapalı. Çatıda, balıksırtı kiremitler. Renkleri çoktan solmuş, yer yer yosunlanmış. Bacasında bir kuş. Evin girişinde, açmaya yüz tutmuş sardunya saksıları. Bir tanesi de kuyunun yanında... Kuyunun kovası alınmış, bir metre ip çıkırığundan sarkan.

Uyandığından beri belleğinde asılı duran düşünüyü bir kez daha izlemeye koyuldu. Bahçede, yalnız. Yol, tahta çitin arkasında. Kuşluk vaktinin görüntüsü. Çitin kapısının her iki kanadı da ardına kadar açık. Yolun öte yüzündeki evlerden kadın erkek, çoluk çocuk, genç yaşlı insanlar ellerindeki kaplarla bahçeye doğru geliyorlar. Konuşmaksızın yanından geçip dereye giriyorlar. Sonra derenin karşı yüzünde oturup ona doğru bakıyorlar. Bir süre sonra da aynı sessizlikle kalkıp yine sığ ama geniş dereye giriyorlar. Kristalleşen sularıyla gümüşten, sessiz bir dere. Dereden geçerken eğilerek ellerindeki kaplara su dolduruyorlar. Kaplardan ışıldayan sular sızıyor. Yanından geçi-

yorlar bir kez daha, yüzüne bakmaksızın. En arkada karısı. Geçtikten sonra ona bakıyor. Sonra başını çevirip kalabalığın peşinden gidiyor o da. Yapayalnız yine bahçenin geniş boşluğunda. Diğerleri tahta çitin ardında, yolun öte yakasındalar.

“Daldın yine,” dedi karısı. Adamın bakışları, çok uzaklardan karısının gözlerine döndü. “Motor çalışıp duruyor. Gidelim hadi! Ev de, köy de bitti artık.”

Adam traktöre bindi, karısı da romorka, son birkaç eşyanın, ağaç kütüklerinin yanına. Kucağında siyah bir çanta, küçük. Sonra, traktörün ardında yoğun, beyaz bir duman bırakarak hareket edişi. Adam yoldan başını kaldırıp hafif tümsek sırtta kurulu bir başka eve baktı. Pencerede bir adam. Fotoğrafçı genç bu. Bir an uzaktan da olsa göz göze geldiler. Yolun akışı ile göz erimlerinden çıktılar sonra.

Fotoğrafçı, ‘Son günü artık köyün,’ diye mırıldanarak penceresini açmasa, sabaha karşı indiren yağmurun ardında bıraktığı tatlı esinti, hep dışarıda kalacaktı. Traktördeki adamı ikinci gördü bu. İlki kahvedeydi. Fotoğrafını çekip söylediğinde.

Çoğu birkaç gün öncesinden terk edilmiş evlerin yakınında, toprak yolun üstündeki, köyün tek kahvesinin açık kalmış kapısı ara ara çarparak sessizliği bozuyor. O da terk edilmiş. Önünde iki eski sandalye bırakılmış. Biri oturmak için, biri de belki ağrıyan bir dizi dinlendirmek için... Yarınliklerin uzun uzun düşünülüp yine de söylen-

memiş, söylenememiş sözcükleri de çoktan uçup gitmiş içindikilerle. Köyün ilerisinde, ötelerde, baraj seti dev bir anıt gibi yükseliyor.

Pencereyi kapatmadan köye sırtını dönerek günlerin dağınıklığını barındıran odasına baktı. Birkaç saat içinde kendisini almaya geleceklerdi. Araç gelmeden çantalarını toplayıp hazır olmalıydı. Odaya göz gezdirdi. Akşamları oturup anlık duygulanımlarını döktüğü defteri, masanın üzerinde açık duruyordu. Yanında birkaç gün önce şehirde bastırıp getirttiği fotoğraflar, boş film kutuları, geceden kalma şarap bardağı, biraz önce doldurduğu çayı; üzerinde nazlı bir duman. Masanın altı ise karmakarışık. Günlerin boşalan sarhoşluğuyla şişeler, yırtılmış, buruşturulup atılmış birkaç kâğıt. Fotoğraf makinesinin açık çantası.

Yatağının üzerinde dağınık giysileri. Günlerin ter, alkol ve sigara kokularıyla. Çantasına eğilip son kalan temiz gömleğini çıkardı önce. Kirli-lerini temiz bir giysiymişçesine katlayarak yerleştirmeye başladı. Siyah kazağını, kareli, yaka uçları düğmeli gömleklerini aynı özenle çantasına yerleştirirken traktördeki adamı düşündü bir süre. Kahvede, fotoğrafını çektiği gün adamın sesizliğini, gözlerinin altından simetrik bir şekilde dudak kenarlarına kadar inen o akıl almaz iki derin kırışığı. Ardından adamın kahvenin dışına, aşağılara doğru uzun uzun bakışını ve “Bir ömre bir göç yeter,” deyişini...

Bir görevdi gelişi. Şehrin boğucu karmaşası içindeki tekdüzelikten kaçmak için seve seve seçtiği ve yalnızlığını tam anlamıyla duyumsayabileceğini düşünerek istekle geldiği bir görev. Birkaç

gün sonra barajda su tutulması ile su altında kalacak olan bu köyde bol bol fotoğraf çekmiş ve köylülerle söyleşmişti. Su; akan dereyi, sevinçlerin, hüznlerin yaşandığı evleri yavaş yavaş gömecek ve yüksilecekti. Sadece kuyular için bir şey değişmeyecekti. Tek fark; artık kimse su çekmeyecekti onlardan.

Yatağının üzerindekiyi topladıktan sonra battaniyesiyle düzgün bir şekilde örttü. Yüz havlusunu üzerine koydu. Pencereye yakın masasının tek sandalyesini çekip otururken, alttaki iki boş şişe birbirlerine vurarak ses çıkardı. Gözleri masanın üzerindeki fotoğraflara kaydı. El yordamıyla sigarasını yaktı. Derin bir nefes çekip üflediği yoğun dumanın ardında, tarlada yakılan yabancı otların dumanı içinde iki kişinin silueti belirlemeye başladı. Dumanı hiç eksilmeyecek zaman, fotoğrafta çakılı duruyordu. Ardından, sırta kurulu evlerin üzerinden geçen sisin gizemli bir atmosfer oluşturduğu fotoğrafa geçti. Dışarıya baktı. Köy, gitgide en yoğun sessizliğe geçiyordu. Köyün bitiminde bir çınar ağacı, gölgesi kendisinden büyük. Geniş yapraklarında, yaşanmışlıkları fısıldaşıyor zamanın.

Sonra yüzleri dondurduğu fotoğraflara geçti. Kahvenin önünde oturan dört ihtiyar. Koyu sohbetе dalmış ahbabların tüttürdükleri sigaraların dumanı, fotoğrafın üst köşesinden uçup gidiyor. Yaşlı bir adamın fotoğrafı ardından. Sakallı. Kırcıllı bir sakal, uzun. Terli ve gülen bir yüz, başında geriye hafif kaykılmış bir kasket. Köyündeki son harmanında. İki küçük çocuk aynı karede, elleri bellerinde pozun en afilisini vermişler. Don-

durulan devinimler hangi hikâyeyi gizler gülüş-lerde, bakışlarda... En alttaki fotoğraf traktördeki adamın. Siyah-beyaz. Yüz çizgileri oldukça belirgin. Yüzünün arkasında siyaha ilerleyen gri ton, bakışlarında aynı uzaklık, aynı derinlik gözbebeklerinde. Bir süre baktı derin çizgilere; çizgiler içinde gittikçe derinleşip yaşlanan zamana. İnsan ne zaman, kaç yaşında anımsamaya başlardı eski sonbaharları? Bu çıplak yüz ne kadar soyunuktu kendinden?

Fotoğraftan başını kaldırarak, terk edilen köye baktı tekrar. Derin bir sessizlik, dinginliği değil hüznü çağırıştıran. Bu hüznün, belki kendi içinde duyumsadığıydı. Belki de göçüp gidenlerin arkalarında bıraktığı sessizliğin görünmez tortusu. Adamın evinin bulunduğu alana baktı. Bacadaki kuş, yumuşak kanat darbeleriyle yavaş yavaş havalandı. Bir süre evin, kuyunun, bahçenin üzerinde amaçsızca alçaktan dolandı. Sonra derenin karşı yakasının üzerinden yükselerek göz eriminden çıkıp gitti.

Çayından büyük bir yudum aldıktan sonra masasının üstündekileri toplamaya başladı. Saati ni aradı gözleri. Takmaya bir türlü alışamadığı. Armağan olmasa unutup gidecekti belki de saat denilen nesneyi. Kâğıtların, fotoğrafların altında bulunduğu saate baktı. "Birazdan gelir." Masasını toplamaya devam etti. Boş film kutularını, buruşturduğu kâğıtları çöp sepetine attı. Defterini, yazılı kâğıtları, fotoğrafları, geniş omuz çantasının gözlerine düzenlice yerleştirdi. Fotoğraf makineleri de çantalarındaki yuvalarında yerlerini aldılar. Masa üstünde şarap kadehi, çay bardağı kalmıştı

Engin Çetinbağ

KADEHİ BOŞALANLAR

'Düş yorumlarını seviyordu. Bir zamanlar kahve falını sevdiği gibi. Düş içinde düşünmeleri, gördüğü anda düşünüyorum yorumlamayı, düşünüyü değiştirebilmeyi. Oysa çoğu düş, gözlerimizi açamadığımızda yorumsuzluğa doğru ilerlemez miydi? Zamanı bile aldattıyordu düş. Aynaları, saatleri, pencereleri...'

Engin Çetinbağ, öykü dünyasının yakından tanıdığı bir isim. Özellikle Çanakkale Öykü Günleri etkinliğinde gerçekleştirdiği yaratıcı çalışmalarla çağdaş öykücülüğümüzün yaygınlaşmasına katkıda bulunan **Çetinbağ**'ın öyküleri, müzik, sinema gibi başka sanat dallarından da besleniyor. Dikkatli okurların atılan ilmekleri fark edeceği öykülerde 'zaman' ve 'düş' izleği ağır basıyor. Titiz bir Türkçe ve şiirsel bir dil içeren öyküler, düşlerdeki kaygan zaman ile yaşamın tekdüzeliği arasında geziniyor. **Kadehi Boşalanlar**'da anlatılan kişilerin köklü bir geçmişi var. Farklı bir mistikliği anımsatan özel bir kültürden geldikleri anlaşılıyor. Öykülerden birindeki 'gayya kuyusu'na belki de bunun için gidiyorlar. Böylece kimbilir bugün hepimizin yaşadığı acılara kendi kuyularında çare arıyorlar. **Kadehi Boşalanlar**, önemsenip tartışılması gereken bir ilk kitap.

ISBN 975-07-0472-X

9 789750 704727
<http://www.canyayinlari.com>